ENKÖPINGS KOMMUN

Yttrande
Datum: 2026-11-11
Ärendenummer: KS2025/379
Beslutande organ: Kommunstyrelsen

Handläggare
Anders Lindholm
Kommunekolog
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Remiss: Förnyelse av 400 kV-ledning Hamra, Enköpings kommun – Åker, Strängnäs kommun

Bakgrund

Svenska kraftnät planerar att förnya och kapacitetshöja den befintliga 400 kilovolt luftledningen mellan stationerna Hamra och Aker, se karta nedan.. Ledningen närmar sig slutet av sin tekniska livslängd och behöver förnyas för att upprätthålla drift- och personsäkerheten.

Svenska kraftnät bjuder därför in till samråd enligt 6 kap. miljöbalken. Samrådet avser ledningens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som ledningen kan antas medföra samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Enköpings kommun vill med anledning av samrådet avge följande yttrande:

Synpunkter från Avdelningen för strategisk planering

Avdelningen för strategisk planering gör bedömningen att samrådsunderlaget på ett tydligt sätt redovisar de miljöaspekter som generellt brukar beaktas vid lokaliseringsprövningar av olika verksamheter, bland annat vid tidigare kraftledningsärenden. Man beskriver att ytterligare utredningsarbeten inom de alternativa ledningskorridorerna skall genomföras under 2027. Sammantaget bör detta medge att en tillräckligt beskrivande

miljökonsekvensbeskrivning tas fram inför ansökan hos Energimarknadsinspektionen.

Utöver de sedvanliga planeringsförutsättningarna som följer av en lokaliseringsprövning beskriver samrådsunderlaget i avsnitt 6 Hänsynstaganden att anlitade entreprenörer ska arbeta förebyggande så att byggskedet avlöper på ett sådant sätt att skador och störningar minimeras. Vid andra kraftledningsprojekt inom Enköpings kommun har klagomål från enskilda inkommit till kommunens Miljöavdelning. Mer om detta beskrivs av miljöavdelningen nedan.

Synpunkter från Miljöavdelningen

Miljöavdelningen bedömer att samrådsunderlaget i huvudsak är väl genomarbetat, men att vissa miljöfrågor behöver utvecklas ytterligare i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) och den fortsatta prövningen.

När det gäller grundvatten vill Miljöavdelningen särskilt framhålla att projektet kan påverka både grundvattenförhållandena och enskilda vattentäkter längs den planerade ledningssträckningen. Erfarenheter från projektet Munga–Hamra visar att provborrningar genom täta jordlager kan leda till uppträngande artesiskt grundvatten och skapa oönskade förbindelser mellan olika grundvattenmagasin. Sådana förändringar kan påverka grundvattennivåer och flöden och därmed medföra risk för minskad vattentillgång eller försämrad vattenkvalitet i enskilda dricksvattenbrunnar. Detta kan få allvarliga konsekvenser för berörda fastigheters dricksvattenförsörjning.

Miljöavdelningen anser därför att samtliga enskilda vattentäkter inom ett rimligt påverkansområde från identifierade riskområden bör kartläggas, även sådana som inte finns registrerade i brunnsregister. Grundvattennivåer och vattenkvalitet vid dessa vattentäkter bör dokumenteras före arbetenas start och följas upp efter genomförda provborrningar och andra markarbeten. Risken för artesiskt grundvatten och påverkan på enskilda vattentäkter bör beskrivas och bedömas tydligt i MKB:n, inom avsnittet om yt- och grundvatten. Med hänvisning till försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken bör provborrningar inte genomföras innan en platsspecifik hydrogeologisk riskbedömning har tagits fram och nödvändiga skyddsåtgärder säkerställts.

När det gäller förorenade områden konstaterar Miljöavdelningen att sådana har identifierats längs sträckan, men att hanteringen behöver konkretiseras. För områden med högre riskklass bör det i MKB:n tydligt framgå hur schaktmassor från dessa områden ska hanteras, hur provtagning av mark och eventuella saneringsåtgärder planeras samt hur risken för spridning av föroreningar till mark och vatten ska begränsas. Miljöavdelningen bedömer att en sammanhållen masshanteringsplan, kopplad till de förorenade områdena, bör tas fram och redovisas på ett tydligt sätt.

Ledningskorridorer bör inte omfatta bostadsfastigheter eller ligga så nära bostadshus att det kan innebära en ökad risk för hälsan. I det aktuella förslaget framgår att flera bostäder, samt delar av bostadsfastigheter (bland annat tekniska anläggningar som infiltration), hamnar inom den föreslagna ledningskorridoren.

Enligt försiktighetsprincipen bör nya kraftledningar planeras så att exponeringen för magnetfält begränsas där människor stadigvarande vistas. I planering av nya ledningar används ofta 0,4 µT vid bostäder som en försiktighetsnivå.

Mot bakgrund av försiktighetsprincipen bör bostadsfastigheter inte hamna inom ledningskorridoren och magnetfält vid bostadshus och centrala vistelseytor på tomten så långt som möjligt hållas på eller under denna nivå.